

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 67E JAARGANG NO.12, DECEMBER 2006

ONZE

VOGELS

use!

De

Diamantvink In kolonie of paarsgewijs

Het is een echte kolonievogel en komt als zodanig het beste tot zijn recht in een grote volière met soortgenoten, wanneer men met deze vogel wil kweken.

Om de natuur zoveel mogelijk zijn gang te laten gaan kunnen ze op deze manier hun eigen partner uitzoeken als men voor voldoende onderlinge keuze zorgt (6 tot 8). Ze zijn zeer kieskeurig in hun partnerkeuze en voor kwekers is het al moeilijk genoeg om vast te stellen wat mannetjes en vrouwtjes zijn. De juiste keuze moeten ze zelf bepalen! Het is volop genieten in de paringstijd wanneer ieder stel zijn eigen territorium opeist en ze kunnen zich dan erg agressief opstellen. Het is raadzaam om voor voldoende nestgelegenheden te zorgen. Kunstmatige nestgelegenheden heeft de voorkeur zoals harzerkooitjes of andere half open nestkastjes, maar sommige willen een gesloten kastje 15x15x15cm met vliegopening en er moet

voldoende keuze zijn. Ook voldoende nestmateriaal is erg belangrijk: lange grashalmen of kokosvezels en sisal. Ze hebben een voorkeur voor het herderstasje met stengel, maar dit is niet altijd voorhanden. Om de koppels te herkennen krijgen ze voor deze tijd elk een aparte kleurring. Een probleem ontstaat wel als er eenmaal jongen zijn en met levend voer wordt gevoerd. Ze krijgen dan geen aparte aandacht en de stellen zonder jongen profiteren volop mee.

Paarsgewijs in de volière

Als ze eenmaal een koppel vormen, kan men ze apart in een vlucht met nachthok zetten, maar de vogels raken dan achterop door verandering van omgeving. Ook gaat de natuurlijke drang om hun territorium te verdedigen verloren, waardoor ze eerder het nest verlaten. Een voordeel is wel, dat men de voeding beter kan regelen.

In broedkooien

De vogel komt dan veel minder tot zijn recht en het is af te raden. Ook heeft men eerder de neiging om de eieren bij meeuwen onder te schuiven en zo verandert de hobby in broodwinning.

Mijn probleem

Vele jaren heb ik met succes gekweekt met diamantvinken in vluchten van $\approx 2\text{m}^3$ en een wat kleiner nachthok. Vanaf 2004 heb ik vormkanaries, waarmee ik het afgelopen jaar intensief heb gekweekt, maar toeval of niet, geen jonge diamantvinken. Het nachthok is in dezelfde ruimte als de broedkooien van de fife fancy. Graag wil ik weten of er kwekers zijn met dezelfde ervaring.

Is het werkelijk zo, dat Australische prachtvinken en kanaries in dezelfde ruimte niet wil?

Jan Velthof

foto's Piet Onderdelinden/Jan de Nijs

Mijn kweek met goudvinken 2004

In het voorjaar was ik in het bezit van twee koppels goudvinken. Deze zaten in een volièrre die verdeeld was in twee delen, één deel was 3.10m bij 5m en de ander was 2m bij 3m. Beide zijn 2m hoog. In beide zaten 2 koppels Europese kleine goudvinken. Helaas stierf het vrouwtje in de kleine volièrre rond maart en hierdoor bleef alleen nog het koppel goudvinken over in de grote volièrre. Ik kon voor de gestorven pop geen vervangster meer krijgen.

Het voer

het basisvoer bestaat uit wildzangvoer. Los daarvan meelwormen, herderstasje, paardenbloem en door mij zelf samengesteld krachtvoer, bestaand uit 1 kilo Orlux kanariekrachtvoer, 1 kilo Orlux eivoer, 1 hardgekookt ei, 1/2 liter halfvolle melk, 1 eetlepel azijn en 1 theelepeltje honing. Dit wordt gedaan door middel van beide Orlux bij elkaar te doen, de melk aan de kook te brengen en dan de eetlepel azijn erdoorheen te kloppen zodat de melk gaat klonteren, dan in een oude panty gieten en dit onder koud water meerdere malen goed afspoelen zodat alleen een dikke massa overblijft. Dit alles goed uitknijpen. Meng dit met het Orlux voer, voeg dan hierbij de theelepeltje honing en het fijngeplette ei, mix dit goed door elkaar en voeg wat water toe zodat het net niet aan de handen blijft plakken. Dit voer al vroeg in het voorjaar iedere dag vers en in een klein bakje geven en hiermee doorgaan zolang de kweek duurt. Daarna langzaam verminderen.

Het koppel dat overgebleven was, bleek een goede keus te zijn geweest. De man voerde de pop constant en verloor haar niet uit het oog, waarheen ze ook naartoe vloog. Het duurde nog vrij lang, voordat ze eindelijk een nest gingen bouwen. De volièrre is vrij goed begroeid met planten waaronder coniferen. Hiervoor koos het koppel dan ook om het eerste nest in te bouwen. Dit was maar half klaar toen de vogels daar plots weer mee stopten (begin mei). In de volièrre had ik ook een paar nestkastjes opgehangen (kanarie-nestkastjes). Deze kastjes hingen tegen de muurzijde net onder het gaasdak. De goudvinken hadden hun keuze gemaakt voor het nestkastje aan de rechterbovenzijde van de volièrre. Het was inmiddels al half mei. Het nest was dan ook al snel klaar en ik zag het eerste eitje liggen op 24 mei, het tweede op 25 mei, derde op 26 mei en het vierde eitje op 27 mei. Ik heb ieder eitje elke dag verwisseld met een kunstje tot de laatste dag toen heb ik de kunstjes weer vervangen door de echte eitjes. De pop broedde goed en kwam zo nu en dan van het nest af om

te eten en te drinken en soms om te wassen. In de tijd dat ze broedde, kwam de man haar vaak voeren en hij bewaakte haar als een haan, omdat er in de volièrre ook een koppel putters, barsijsjes en gewone sijzen zaten. Deze liet hij met rust zo lang zij niet in de buurt van het nest kwamen. Volgens mijn berekeningen zouden de eitjes ongeveer 9 juni moeten uitkomen. Tijdens de broed kregen ze nog steeds herderstasje (verse lepel-tjes), krachtvoer, meelworm, paardenbloem en ingevroren lijsterbessen. Dit iedere dag gewoon buiten hun normale voer om. Alle 4 de eieren heb ik al die tijd met rust gelaten, zodat ik ook niet wist of ze bevrucht waren. Uiteindelijk kwamen er 3 uit op 10 juni, één ei was niet bevrucht. Ik heb het koppel goed in de gaten gehouden of deze de jongen ook gingen voeren en dit deden zij voortreffelijk. Vanaf de eerste dag dat de jongen uitkwamen, deed ik de gedroogde zaadjes van het herderstasje door het krachtvoer, zodat de ouders dit sneller aan de jongen konden geven (dit zorgt ervoor, vind ik, dat de jongen een betere vertering van het voedsel krijgen). Op 14 juni kon ik de jongen ringen (ringen waarover ventielslang zit). Helaas is er één jong plots verdwenen na een paar dagen zodat ik er nog maar twee over had. Deze twee werden goed gevoerd en verzorgd door hun ouders en groeiden dan ook voorspoedig op tot gezonde vogels. Op 26 juni zijn beide jongen uitgevlogen. Ik heb het

nest toen direct leeggemaakt en binnen 3 dagen hadden zij op dezelfde plek alweer een nieuw nest gemaakt.

Tweede broed

Het eerste eitje was alweer gelegd op 29 juni, het laatste op 4 juli. Totaal ditmaal 5 eieren. Ondertussen voerde de man de twee jongen uit het eerste nest gewoon verder, het vrouwtje hielp zo nu en dan. Ditmaal heb ik wel gecontroleerd of de eieren bevrucht waren en dat waren ze alle 5. Ook nu bleef de voeding iedere dag weer hetzelfde als bij het eerste legsel. Alles liep ook hier weer perfect, zodat op 16 juli de 5 eieren weer vrijwel tegelijk uitkwamen. De andere twee jonge goudvinken konden inmiddels al vrij goed zelf hun voedsel eten. Beide ouders voerden de 5 jongen wederom goed, zodat ik deze na 5 dagen kon ringen. Helaas is er één jong na 17 week uit het nest gevallen, omdat het nest iets te klein was. Deze redde het niet, de andere vier groeiden voortreffelijk verder.

Al de jongen kregen van hun ouders 2x per dag meelwormen net als bij de eerste ronde (geen pinkies, buffalo's, deze namen zij niet) die ik 's morgens en 's middags in de voerbak legde. De beide ouders beten de kop eraf en voerden de rest aan de jongen. Ook het zelf samengestelde krachtvoer met gedroogd herderstasje (lepel-tjes) wordt goed gegeven aan de jonge goudvinken. De jonge

2 jonge goudvinken 2004 eerste broed.

2 jonge goudvinken etend

vogels groeiden zo goed op dat ze al snel elkaar opzij duwden, zodat de eerste twee jongen op 30 juli het nest (eerste broed) verlieten. Nr 3 volgde op 2 augustus en nr 4 op 4 augustus. Ook deze jongen werden goed gevoerd door hun ouders en groeiden voorspoedig.

Jammer genoeg was dit het laatste broedsel van dit koppel Gouldvinken. Beide vogels zijn begin 2005 gestorven. De jongen van dit koppel zijn goed door de rui gekomen. Uit het eerste nest zijn 1 man en 1 pop geboren, uit het tweede nest kwamen 3 mannen en 1 pop.

Tekst en foto's:
P.J. Michels

vader met drie van zijn jongen 2^e broed

alle jongen na de rui

Kruizingen bij Gouldvinken

Het uitblijven van succes bij kruisingspogingen van Gouldvinkmannen met kanaries en vinken is een reeds oud mysterie. Wij hebben met het doen van onderzoek geprobeerd om vast te stellen of dit mislukken het gevolg is van het onvermogen van Gouldvinkmannen om met succes te paren of dat hun sperma de eitjes van andere soorten niet kan bevruchten. Wij zouden graag het relaas willen

horen van degenen die hebben geprobeerd een Gouldvinkman te kruisen met een kanarie of andere vink. Gelieve contact op te nemen met: Professor Tim Birkhead, Department of Animal & Plant Sciences, The University of Sheffield, Sheffield S10 2TH, of per e-mail:

T.R.Birkhead@sheffield.ac.uk

Bush Budgies

Met deze titel wordt bedoeld: de Budgerigar (budgie) zoals die in de Bush (in de vrije natuur) rondvliegt. In december is in Onze Vogels al een stukje geschreven over het idee om die bush budgie ook in Europa terug te kweken. Hoe dit in zijn werk moest gaan, was toen nog onduidelijk, te meer omdat het op dat moment een soort eenmansactie was. We zijn nu een half jaar verder en het idee heeft nu een echte start gemaakt. Op 12 juli is een vijftal mensen in Eindhoven bijeen geweest om een kweekplan op te zetten. Waar het in het kort om gaat, is om de ondergewaardeerde kleine grasparakiet terug te krijgen zoals deze in de vrije Australische natuur voorkomt, voor zover dat in Europa en in gevangenschap mogelijk is. De werkwijze hierbij zal zich in de eerste jaren vooral

richten op de groene kleur van de vogels. Alle niet natuurlijke kleuren zullen door gerichte kweek uitgefilterd moeten worden. Verder zal ook al gelet worden op andere eigenschappen als formaat en houding. Als de vogels eenmaal redelijk 'wild' zijn, zal de natuur gaan helpen door te kweken in kolonieverband. De groep is blij met de medewerking van Harrie van der Linden, grasparakietenkweker van het eerste uur en keurmeester. Harrie heeft tijdens de eerste bijeenkomst uitleg gegeven over de vorm en kleurvererving en over de opzet van een kweekprogramma. Inmiddels heeft de groep 9 deelnemers. Dat betekent voldoende vogels in verschillende stammen om heel gericht door te zetten. Maar natuurlijk hopen we op (veel!) meer deelnemers. Heel duidelij

moet zijn dat we praten over "deelnemers" aan dit initiatief en niet over clubleden. We zijn zeker niet van plan de zoveelste club te starten. De website en e-mail bieden genoeg kansen om elkaar op de hoogte te houden van de leuke en slechte momenten en om afspraken te maken. Elke deelnemer is gewoon lid van de vogelclub van zijn of haar keuze. Natuurlijk menen we wel dat elke groep, club, vereniging die zegt zich bezig te houden met het wel en wee van parkieten, positief moet staan tegenover de originele bush budgie.

Voor wie geïnteresseerd is, verwijzen we naar de website www.bush-budgie.net.

Hans Vollinga, Eindhoven
[Budgie@bush-budgies.net](mailto: Budgie@bush-budgies.net)

Enmalige verkoop van fronten

- ★ Roestvrijstalen fronten in diverse maten tot 50% korting op is op
  - ★ Normale fronten met kortingen tot 25%
  - ★ Diverse andere artikelen met grote kortingen
  - ★ Voorraad fronten 700 stuks
- Op zaterdag 20 januari 2007 van 9.00 uur tot 13.00 uur in het Clubhuis van de vogelvereniging "De Vogelvriend" aan de Hooglandse weg 68a te Vianen
 Info: Bert Kerkhof 06 13390868
 Of E-mail bert.kerkhof@hetnet.nl

KOUDIJS Beursaanbieding Zutphen / Apeldoorn

www.koudijskleindiersport.nl

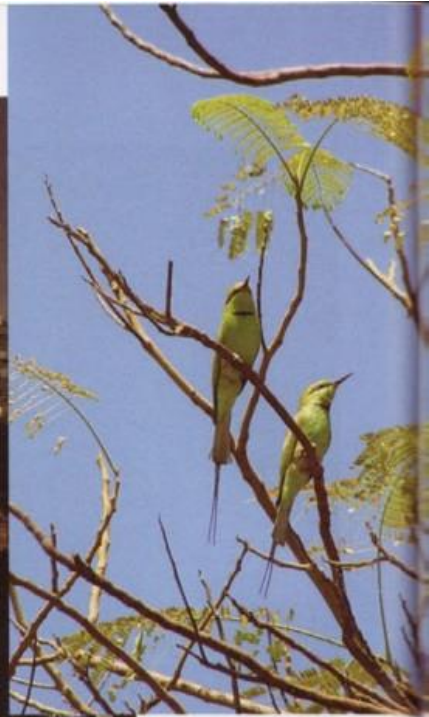
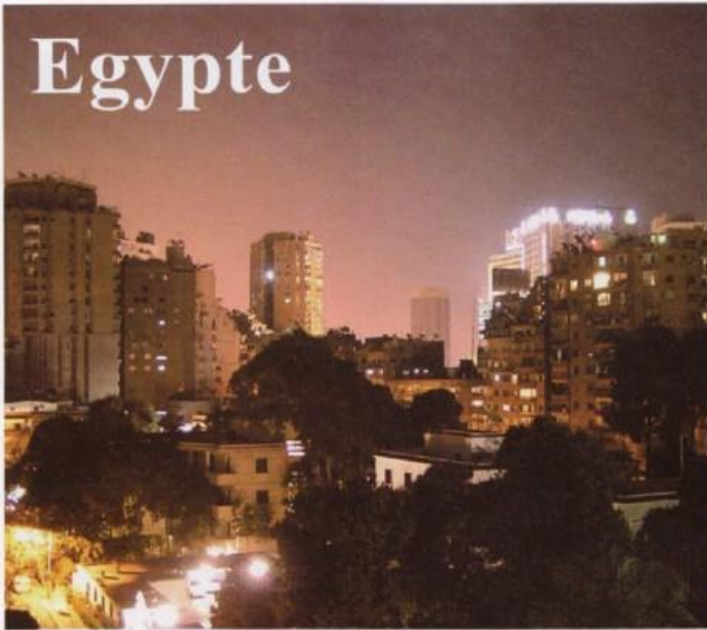
Koudijs mix voor vogels	Koudijs Wormstop 20 ml
Pot 650 gram nu € 10,00	voor 10 liter water
Emmer 2,5 kg nu € 22,50	nu € 8,00 2 stuks € 15,00
Koudijs Coccidiose	Endecto Luis / Worm
vloeibaar 250 ml nu € 7,50	10 ml nu € 9,50 2 stuks € 17,50

Perform per stuk € 15,95 2 stuks € 30,00 5 stuks € 70,00

Koudijs Eucalyptus Reiniger per stuk € 6,50 en 2 stuks voor € 12,50

KOUDIJS Europaweg 18 8181 BH Heerde Tel. 0578 695533 Fax 695413

Egypte

Een stad ontwaakt op maandag 6-03-06 om 05.30, thuis 04.30. Matig geslapen, geen zin meer in bed, er zit ook een niet heerlijke kuil in. Dan maar op, even kijken naar de skyline van zuidoostelijk

Cairo. De mussen en merelachtigen beginnen te zingen, hoewel het op de grond nog duister is. De vermeende merels zingen maar een 3-strofig liedje. De mussen klinken als bekend. Niet erg imposant, dus zal het wel wat anders zijn. Ver weg een niet afgebouwd pand dat al jaren op toekomstige kopers wacht. Later blijkt dit wel in heel Egypte voor te komen. Hierdoor is men geen ozb-belasting verschuldigd. Naarmate het lichter wordt, beginnen de palmertels te roepen, zachter dan de ons bekende Turkse.

Een enkele Egyptenaar gaat lopend naar zijn werk of stoft zijn auto af. Water is schaars en duur waarschijnlijk. Een stel gesluisde dames loopt midden op straat. Dat kan geen kwaad, autoverkeer ontbreekt en gelet op de oneffenheden, geblokkeerde trottoirs en de rommel op de daken lijkt dit naar eigen ondervinding ook de enige veilige manier.

De merels blijken grauwe buulbuuls te zijn. Een bonte kraai snoept van op een liggende krant etensresten. Een hop vliegt door de straten en een avondse kar met rommel, voortgetrokken door een muilezel, is de vuilnisvrouw en -man. Deze stopt en neemt alleen bruikbaar afval mee. Heel Egypte ligt dan ook vol met rommel! Sierlijk loopt een vrouw balancerend met een last op haar hoofd, een mooie start van de vakantie.

De dag wordt gevuld met bezoeken aan de indrukwekkende faraonische resten. Mijn blik zoekt echter ook vogels. In het jachtige, toete-

De /

osel

rende en vastzittende Cairo met zijn 11 miljoen inwoners zien we langs de weg ter hoogte van de zoo bomen vol met nesten van koereigers. Een enkel flitsen van de bonte ijsvogel boven de Nijl. In het Memphis museum "struikelen" we over de kleine groene bijeneter, mijn eerste. Mijn enthousiasme kent geen grenzen en mijn medereizigers laat ik ervoor wachten.

Door naar een tapijtweverij. Helaas word ik daar geconfronteerd met kinderarbeid. Ik wil er niets van weten, blijf buiten en kijk met mijn kijkertje naar de kleine zangers die uit een tarweveldje zingend omhoog schieten.

Deze drukmakers zijn wel wat minder duidelijk te spotten dan de bonte kraaien en zilverreigers die langs de kant van de bevoeiingskanalen zitten. Het blijken o.a. maquis-, wateren rietzangers te zijn. Een fraaie gele kwikstaart (*Motacilla flava pygmaea*) geniet hier aan de rand van het zonnetje. Bewolking en regen komen bijna

niet voor op deze GPS-positie, met een stofstorm mochten we wel kennismaken. Net bruine mist.

Tijdens de lunch besluit ik ook maar voor de vogels te kiezen, ondanks de uitnodigende muziek die een ons opwachting combo maakt. Volgens mijn zwager was het net het muziekapparaat van vroeger met die bewegende aapjes! Een kwartje erin, spelen, kwartje op, stil.

Bonte kraai, palmtortel, buulbuul waren de eerste die zich lieten zien, een hele schare waterhoentjes, witte kwikstaart en een zich als een vliegenvanger gedragend vogeltje. De vogel is te klein, de afstand te groot! Onmogelijk de kleine vliegenvanger, wel duidelijk een oogstreepje en een beetje geelgroen. "Fluiter"? Een bezoek aan het Egyptisch museum, piramide van Gizeh en Saqqara, Citadel, Oud Cairo en de zoek om thee en snuisterijen te kopen is aanbevelenswaardig.

In een boom nabij de sfinx zogen de braamslijpers de honing uit grote rode boombloemen.

Omdat we overdag met de trein naar Minia gingen, zagen we in de bewateringskanalen veel bonte ijsvogels, koereigers, kleine zilverreigers en sporenkievieten. Ieder stukje vruchtbare grond wordt benut,

veel ruimte is er dan ook niet voor de natuur. Fraaie planten anders dan in hotelparken of botanische tuinen kom je niet tegen. Vandaar dat bijna de gehele flora- en fauna met uitzondering van vogels nagenoeg is verdwenen, zelfs het papyrusriet. Op een zandhagedis langs de Nijl en een paar ratten na komen we geen wilde dieren tegen.

Varend langs de Nijl met de Nijlcruise, Faloeka of motorbootje kom je aan de oever en op drassige eilandjes purper, riet, en meerkoet, woudaapje, ralreiger, kleine zilveren blauwe reiger, steltkluut, sporen- en steppekieveit. Op het water zien we aalscholver, slobbeend, wilde eend, zomertaling, en vliegend kwak, zwarte ibis, zilver- en kokmeeuw, zwarte stern en visdiefje.

Als u in Assoean de Phileatempel bezoekt, treft u mogelijk wel de blauwborst. Kijkend vanaf de tempel zuidelijk staan tientallen zwarte vrouwen en ooievaars op de talloze eilandjes in het Nassemeer dat een eigen natuur kent. Mogelijk dat u net zo veel geluk heeft als wij.

Dan ziet u deze in grote aantallen opstijgen, tegelijk met monniksgieren en zeer grote roofvogels.

Op het botanisch eiland heeft u kans op de kortsnavelhoningzuiger en zeker de hop. Deze prachtige vogel kom ik hier overal tegen.

Deze in Luxor bij het tempelcomplex Karnak. Hier heeft u ook een zeer grote kans dat u bij de koningsgraven midden in een voor

ons gevoel lege woestenijs de woestijnvink aantreft. Daar worden ze door de monumentenbewakers namelijk van water voorzien. Hierdoor is het goed mogelijk ze heel dicht te benaderen. Van een afstand onderscheiden ze zich niet van huismussen. Dichterbij blijken ze toch wel een wat geblokter hoofd te hebben.

Verder maken we kennis met de huisgier, en vale gierzwaluw, de bleke rots-, en boerenzwaluw ondersoort savignii die al jongen heeft in het tempelcomplex Karnak. Op de top van de Aboe Simbel-rots enkele zwarte tapuiten en aan de voet ervan kulfleuweriken. Een glimp mochten we zien van de zijdestaart- en withalsvliegenvanger. De vele roofvogels zijn door hun donkere pak helaas vrij moeilijk te determineren, maar een goed herkenbare, sierlijke grijze wouwman maakt door zijn manier van voedsel zoeken een diepe indruk. Niet alleen de vogels, de soeks, het reizen en de monumenten, heel Egypte was een geweldige ervaring van 15 dagen cultuur en natuur.

Tekst en foto's: Peter Koopmans

Het Zwartvleugelgrondduifje

Metriopelia m. melanoptera.

Duidelijk, eerst een juiste broedplaats zoeken

Mijn ervaringen met het houden en kweken van de zwartvleugelgrondduifjes. Eerst kort algemene informatie, informatie over hun leefwijze in het wild en een beschrijving van hun uiterlijk.

Deze duifjes zijn onder te brengen bij het geslacht van de familie Columbidae onder het genus *Metriopelia* en de soortnaam *melanoptera*, *melanoptera*. (Amerikaanse grondduifjes). Hieronder vallen ook het brilduifje, het Moreno's brilduifje en het bronsvleugelgrondduifje.

De Engelse benaming is Black-winged Ground Dove, in het Duits Weißbuchtäubchen of Kordillerentäubchen en in het Frans Colombe à ailes noires. Ik hoorde van een Fries dat men ze daar witvleugelduifjes noemt. In België noemt men ze gewoon zwartvleugeltjes, omdat het geen echte grondduifjes zijn. Al met al goed dat de Latijnse naam leidend is.

De nominatvorm (Molina 1782) leeft in Peru tot Bolivia, West-Argentinië en Chili. Echte Zuid-Amerikanen dus. Ze zijn kleiner

dan het lachduifje en hebben een korte staart. De keel is lichtgrijs, de borst rozebruin en de buik lichtbruin.

Ze hebben witte schouders. De grote vleugeldekveren en de buitenste kleine slagpenen zijn zwart. Geslachtsverschil is goed waarneembaar. De duivin is bruiner op de borst en buik, terwijl de doffer meer roze is. De middelste staartpenen zijn lichtbruin en de buitenste staartveren zwart. De poten en snavel zijn donkerbruin tot zwart.

Kenmerkend voor de soort is de oogring, die oranje is (evenals bij het brilduifje).

Noot: Er is ook nog een ondersoort, de *Metriopelia melanoptera saturator* (Chubb) die wat donkerder is en minder roze. Ze leven in Ecuador en Zuid-Colombia.

Ze bewonen het hoge berggebied en in de dalen met vele cactussen en struiken waarin

ze ook hun nesten maken. Ze voeden zich met allerlei zaden die ze hoofdzakelijk op de grond zoeken. In de wintermaanden gaan ze naar lager gelegen gebieden waar ze in kleine groepen foerageren.

Het houden en kweken met deze duifjes

Hoe is het zo gekomen? Dan moeten we teruggaan naar maart 1995. Ik wilde eens duiven kweken, waarover nog niet zoveel bekend was en waarvoor nog geen oorkonde was afgegeven. Na succesvol te hebben gekweekt met de talpacoti- en musduifjes een nieuwe uitdaging zoeken dus. Via een advertentie in Onze Vogels belde ik met Will Silkens van duivenkwekerij "Colombina", toen te Kelpen. Ik kreeg van hem een lijst met soorten die voorradig waren.

Ik vergeleek deze lijst met de lijst afgegeven oorkonden voor duiven. Twee soorten vielen

Voor 1 x 1 maar in een nest.

Een hand vol en 8 dagen oud

mij op die mij qua grootte pasten. Het waren het zwartvleugelgrondduifje en het zwart-snavel-bosduifje. Weer gebeld met Will en ik kon een koppel zwartvleugelgrondduifjes ophalen.

Dit gebeurde op 10 maart, een prachtige zonnige lentedag, de eerste dat jaar. Ik had dan ook een prachtige rit van 180km. Will was nog even bezig en dat vond ik niet erg. Zo kon ik de benen strekken en het erf met indrukwekkende voliëres verkennen.

Opvallend was dat de duiven in open voliëres waren ondergebracht en er in goede conditie bij zaten. De duifjes werden uitgevangen en twee van de drie koppels werden mij gegund.

Na gezellig een kop koffie te hebben gedronken en veel over de duiven te hebben gepraat met deze ervaren duivenkweker ging de reis weer huiswaarts.

De vlucht van 1x1.5 x 2 was al ingericht, zodat de duifjes er meteen in konden worden losgelaten na ze van verschillende kleureringen te hebben voorzien.

En nu maar afwachten en genieten van deze leuke rustige duifjes. Geduld is nummer één in onze hobby. Zoals altijd heb ik de volgende dag foto's genomen en filmopnamen gemaakt. De eerste weken moesten ze duidelijk wennen en moest ik kijken of ze zelf zouden koppelen.

Het viel wel op dat ze rustig waren en zich prima gedroegen. De zondag daarop zat een doffer opvallend stil. Ik kon hem zo pakken en dat was geen goed teken. Opvallend was dat hij met één oog dicht zat, ook waren wat veren op zijn borst weg. Misschien een kat 's nachts of ruzie met de andere doffer? Ik zou er nooit achterkomen en 's avonds was hij al dood. De weken erna waren erg koud. 's Nachts zelfs vorst.

Met de overgebleven duifjes ging het goed. Wat opviel was dat er één duivinnetje altijd

apart zat. De andere twee koppelden echt, maar meer deden ze niet in 1995. Volgens mij waren het jonge importvogels, die eerst moesten acclimatiseren en volwassen worden. Uit bovenstaande ervaringen kun je weer meteen twee conclusies trekken. Namelijk koop altijd meer dan een koppel en reken niet op kweekresultaten de eerste jaren bij importduiven. Uitzonderingen natuurlijk daargelaten.

1996

Voor de zekerheid de Commissie oorkondes gebeld. Via de Latijnse naam werd alles nagekeken en er was nog steeds geen kweek in Nederland bekend met deze duifjes. Ook dit jaar hebben de duiven niet gebroed of ook maar één poging daartoe ondernomen.

Ze zijn nu wel veel beter op kleur en formaat gekomen. De doffer heeft de duivin wel een paar maal bevolgen, maar de duivin was er volgens mij duidelijk nog niet aan toe. Hopelijk krijg ik gelijk. De tijd zal het leren, geduld is de enige remedie.

1997

Inmiddels was het februari. Het duivenkoppel had de winter in de buitenvoliëre doorgebracht en extreem koude temperaturen meegemaakt. Ze waren nu dus wel volledig geacclimatiseerd en gingen 's nachts naar het iets verwarmde binnenhok. Ik zag het nieuwe seizoen dan ook met vertrouwen tegemoet. Positief moet je altijd blijven. Ik wilde niet met extra verwarming werken om ze in broedstemming te brengen, doch zuiver uitgaan van wat ze in de voliëre zelf zouden doen. De duifjes toonden nu wel belangstelling voor de schalen en kastjes die op verschillende plaatsen waren opgehangen. Nu eens zaten ze in een schaal, dan weer in een traliekast. Het leek wel of ze een goede plek wilden zoeken. Ik heb er weer

een paar foto's van genomen.

Het was uiteindelijk voor mij weer een vooruitgang. Hier bleef het dit jaar echter weer bij. Gelukkig had ik mijn mooiste koppeltje musduifjes nog, die dit jaar goed waren voor een aantal jongen uit meerdere nesten.

Ondertussen kon ik een koppeltje zwart-snavelbosduifjes (*Turtur abyssinicus*) op de kop tikken. Ook hier was nog geen oorkonde voor afgegeven. Voor mij weer een nieuwe uitdaging. Hierover echter meer in een volgend verslag.

Het was herfst geworden. In het binnenhok hing nog één groot tralienestkastje met inmiddels oud geworden nestmateriaal. Hooi en sisaltouw. Op een gegeven moment begin november bleef het duivinnetje erin liggen. Ook als ik ging voeren of in het verblijf bezig was. Ze had er zelf ook wat takjes in gedaan. Ik heb haar laten begaan en geen nestcontrole toegepast. Na drie jaar geduld neem je geen enkel risico meer. Ik wilde in ieder geval dat ze een goed broedgevoel eraan zou overhouden zonder frustraties of stress. Ik zag wel of er na 15 dagen eierschalen op de grond zouden liggen. Na drie weken lag er een eischaal met jong op de grond. In de buitenvoliëre. Aan de ene kant vreugde dat er bevruchte eieren waren, aan de andere kant de wel te begrijpen teleurstelling. Niet uitgesloten was dat er nog een ei of jong in het nest lag. De duivin bleef gelukkig op het nest zitten. De kachel had ik in het binnenhok op 10 graden gezet. Het was al weer december. Twee dagen later was de duivin van het nest verdwenen. Bij directe controle zag ik een dood jong van ongeveer 3 à 4 dagen oud met de krop iets gevuld. Wat een teleurstelling! Misschien was het toch te koud geweest of te laat in het seizoen. Opvallend was dat ik de doffer niet op het nest had gezien in tegenstelling tot andere duiven waarmee ik ervaring had.

Tien dagen

Maar in deze donkere dagen kan het ook goed mogelijk zijn dat hij 's nachts op het nest zat. Als je in het nachthok kwam, vloog hij wel meteen naar binnen. Ik heb het nestkastje goed schoongemaakt en van nieuw materiaal voorzien en weer opgehangen, aangezien ze nu bezig waren met andere nesten die qua temperatuur niet gunstig waren. Ik haalde deze dan ook weg. De doffer zat nu wel veel bij het vrouwtje en hield haar steeds in de gaten. Het was nu 17 december en eigenlijk de hele dag donker. Ik zag de vogels in de volière alleen in het weekend. Dus als ik weer kan schrijven, zal het 1998 zijn, drie jaar later dus! Ik geef de moed niet op natuurlijk. Spannend bij Vogel 98 in Breda. Zou er een eerste kweek zijn? Ik ga ervan uit dat 1998 een positiever beeld zal opleveren.

Het is februari 1998 en erg koud 's nachts. De thermometer in de binnenvolière geeft een temperatuur aan van ver onder het vriespunt. Ik ga dan ook verwarmen tot 10 graden. Ik zie de duivin in een tralienestkastje (grote versie) zitten. Net als bij andere duivensoorten bouwen ze een slordig nest. Enkele wilgentakjes en wat sisaltouw. Eigenlijk besteedde ik er weinig aandacht aan. Je bent overdag naar je werk, vertrekt in het donker en komt thuis in het donker. Velen van u zullen deze situatie wel herkennen. Het weekend is er om alles goed draaiende te houden en om te kunnen observeren. Het weekend daarop zat de duivin nog steeds op het nest. Ik ging ervan uit dat er over een week lege eierdoppen op de grond zouden liggen. Ik was natuurlijk erg benieuwd. Ik wilde persé geen nestcontrole houden. Zou het dan eindelijk lukken? Ja hoor, op een gegeven dag lag een lege witte eierdop op de grond duidelijk uit het nest meegenomen om verderop weg te gooien. Aan de rode adertjes in de binnenkant zag ik dat er een jong in gezeten had. Ik wist nu in

Zeventien dagen

ieder geval dat het koppel bevruchte eieren kon geven. Ervaringen met de musduifjes leerden mij dat het nest wel eens direct verlaten kon worden en dat de ouders niet meer naar het nest terugkeerden. Uiteraard ging ik meer observeren voor en na het werk. Ik merkte dat de duivin, als ik in de volière kwam, op het nest bleef liggen. Ze was rustig en maakte geen gestreste indruk. De doffer bleef dan ver van het nest vandaan. Er werd wel door beide duiven gebroed. Ik wilde wel ringen, omdat dit voor het verkrijgen van een oorkonde noodzakelijk is en dat was uiteindelijk mijn doel. Gunstig was ook dat het februari was en de jonge duiven tien maanden de tijd hadden om te groeien en op kleur te komen. Een voorwaarde van de commissie van oorkondes is dat de getoonde vogel een volwassen kleed moet hebben, zoals dat heet. Ik moest alles op alles zetten en risico's nemen. Trouwens de musduifjes had ik ook wel eens handmatig grootgebracht. Vanwege de vele uren die hiermede gemoed zijn, zou dit een slecht alternatief zijn dat mij niet goed zou uitkomen. Ik ging uit van een broedduur van 15 tot 17 dagen en dan na 7 dagen ringen met maat 4,5mm. Dat zou ongeveer het volgende weekend moeten zijn. Dat weekend, u gelooft het of niet, maar de zenuwen gierden door mijn keel. Ik moest ringen en hoe zouden de duiven daarop reageren? Alles voor niets geweest drie jaar lang of zou het toch lukken?

Ik ging eerst voeren, daaraan waren ze gewend, daarna voorzichtig naar het nest. De duivin voelde zich zeer ongemakkelijk en toen ik te dichtbij kwam, schoot zij in allerijl van het nest. Ik zag twee flinke jongen liggen met goedgevulde kroppen. Dat stelde me gerust. Nu niet teveel naar kijken, maar snel ringen. Ik had de ringen al klaarliggen, snelle actie leek mij de beste actie. Het ringen ging goed, de

poten waren groot genoeg, zodat de ringen niet meer van de poten konden glijden. Ik was wel van plan twee dagen later ringencontrole te doen. Ik kon mijn geluk niet op: vier jaar op dit moment gewacht. Fantastisch wat een beleving van deze mooie hobby. Heerlijk, die positieve stress ter compensatie van een drukke baan! Ik verliet zo snel mogelijk de binnenvolière zodat de rust weer hersteld kon worden. Tussentijds nog even gekeken of een van de ouders naar het nest was teruggekeerd, maar beide vogels zaten op stok. Daar zul je het hebben hoor, dacht ik. Er speelden al allerlei scenario's door mijn hoofd, want ik was er niet blij mee. Na een uur even gekeken of een oudervogel weer naar het nest was teruggekeerd. Wat kan een uur dan lang duren. En ja hoor, de duivin zat weer op haar jongen. Wat was ik blij en trots op die duif. Nu was het een kwestie van tijd, de duiven moesten het verder doen. Afwachten maar. Na 17 dagen zaten de duiven op de rand van het nest en een dag later vloog er één uit. Twee dagen later het andere jong. Het was een prachtig gezicht. De ouders waren erg zorgzaam en totaal niet agressief naar de andere vogels.*

De jongen vlogen ze regelmatig achterna en die vroegen regelmatig om eten, dat ze dan ook toegediend kregen. Ook vlogen de ouders wel weg, zodat de jongen ze achterna moesten vliegen en daardoor goed hun vliegkunst konden oefenen. Op het laatst voerde de doffer alleen en zat al weer achter de duivin aan te jagen. Spoedig zat ze weer op twee witte eieren.

Ik was van plan van dit nest meer te genieten en mijn foto- en filmcamera te gebruiken. Dat lukte goed en ik was uiterst tevreden over het resultaat. Wel wilde ik graag een tweede nest. Twee jongen is nog zo'n iel bezit. Met drie of vier moet het wel echt vreemd gaan, als je er geen één van overhoudt.

Uitgevlogen

Met uitgespreide vleugels blijven zeuren om gevoerd te worden.

Ook het tweede nest leverde twee jongen op, waarvan er één met het ringnummer van mijn zoon Maarten geringd werd. Zonder zijn hulp en observatie op de doordeweekse dagen was ik niet zoveel te weten gekomen. Achteraf bezien kun je concluderen dat deze erg rustige duifjes dit gedrag tijdens de broed ook vertonen. Ze zijn tegenover andere vogels en ook andere duiven zeer verdraagzaam. Zelfs de jonge doffer kon ik er probleemloos bij laten. Ze verzorgen hun jongen voorbeeldig. De jongen van het eerste nest groeiden voorspoedig en je kon meteen al zien wat een duivin en een doffer was. Het tweede nest ging net zo voorspoedig als het eerste.... En nu naar Vogel 99 voor de oorkonde eerste kweek, die dan ook toegezon-den werd. Uiteraard hangt deze oorkonde ingelijst op mijn werkkamer. Als ik ernaar kijk, droom ik wel eens weg en beleef het plezier en de spanning opnieuw. Heerlijk maar er hangt nog meer aan die muur met elk een apart verhaal om bij weg te dromen of van te genieten.

Ik heb deze duifjes tot 2004 gekweekt met twee basiskoppels. Later weer jongen geruild voor een verse bloedlijn. Ik heb er wel een stamboom van gemaakt. Vanaf 2000 tot 2004 hebben ze veel prijzen in de wacht gesleept op de wereldtentoonstellingen van de COM. Het begon in Alicante met goud 93 punten.

Tot 2005 ben ik iedere COM met de jongen in de prijzen gevallen. Eenmaal brons met een stam in Amiëns. De certificaten en medailles hangen aan de muur in mijn werkkamer, herinneringen waarbij ik menigmaal wegdroom. Ik heb een stamboom gemaakt en weet precies welke jongen aan wie en wanneer overgedragen zijn. In 2005 heb ik deze duifjes van de hand gedaan om een nieuwe uitdaging, inmiddels in België gevonden, aan te gaan. Wellicht hierover later.

In de broedmachine uitbroeden of met de hand grootbrengen?

Wat ik niet onvermeld wil laten, is mijn bovengenoemde ervaring in 1999. In tegenstelling tot wat je leest over kropmelk die de eerste dagen van levensbelang is om de jongen te laten groeien, is het mij gelukt een zwartvleugelgrondduifje kunstmatig uit te broeden en handmatig groot te brengen.

Onderstaand mijn verslag.

Deze uitdaging wilde ik aangaan om hiermee ervaring op te doen. De duiven waren van het nest, het ei was koud, maar al ongeveer zo'n 13 dagen bebroed. Ik had de broedmachine aan met wat kwarteleieren. Ik kon het ei zoals altijd weggooiden, maar de uitdaging was te groot het bij de kwarteleieren te leggen, die ook op het punt van uitkomen stonden. En inderdaad, na ruim 24 uur in de broedmachine gelegen te hebben kwam het uit. Eigenlijk toch wel ge-schrokken stond ik nu voor een voldongen feit: het jong proberen groot te brengen. Eén zekerheid had ik wel en dat was dat het zonder hulp van mijn echtgenote niet zou lukken. Ten tweede het baby-opfokvoer Nutribird A21 moest ook goed zijn voor duifjes vanaf de eerste dag. Onderstaand de groei en vorderingen beknopt weergegeven.

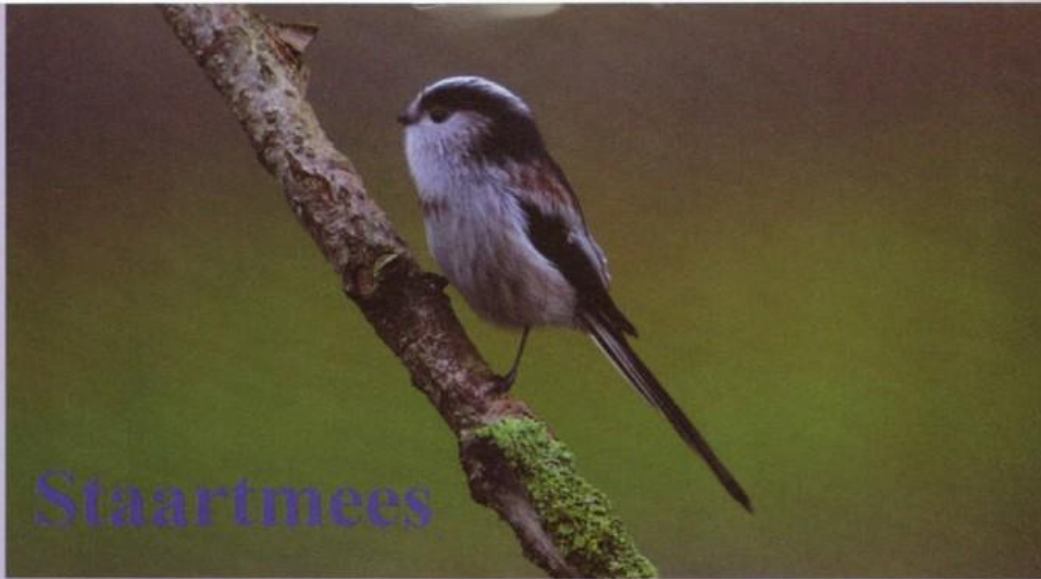
Week 1: afbouwend van 8 maal per dag (2uur), verhouding poeder/water 1:6, 35°C naar 6^e dag 5 maal, 1:6. De 7^e dag naar 30°C. De door Nutribird aangegeven verhouding poeder/ water volgde ik strikt op. Week 2: voeren om de twee uur tussen 7.00-13.30 en 18.00-24.00. 8e dag vleugelpennen groeien snel.* 12^e dag geringd met 4.5mm.** 19e dag vliegt op nestrans en vliegt uit. 20e dag gaat zelf eivoer uit bakje pikken. Week 4 tot en met 7 mee naar Spanje genomen. Te weinig voer meegenomen en voerspuitje gaat stuk. Het was erg moeilijk om aan opfok of eivoer te komen. Na uitleg bij een plaatselijke dierenarts spuitjes mee-gekregen. Pikt wel op de grond naar zaad en voer, doch lang niet voldoende. Achteraf heeft de verzorging de hele vakantie beheerst, maar het was wel leuk. Uiteindelijk werd zij, ja het was een duivin, nog 3 maal per dag bijgevoerd en schreeuwde het tijdens het voeren met de vleugels gespreid uit.*** Pas week 11, het was 23 augustus, weigerde zij eten en at zij volledig zelfstandig. Mijn conclusie is dat ze in de natuur geleerd worden zelfstandig te eten en daarna aan hun lot worden overgelaten. Het gaat er veel harder aan toe. En dat kunnen wij ons niet veroorloven. De gave dat op de juiste wijze en het juiste tijdstip te doen hebben wij niet. De duivin is super tam gebleven en bleef ons als ouders zien. Ze vond het heerlijk gekroeld te worden en vroeg daar gewoon om als je langs de kooi liep. Tot zover deze ervaring.

men en voerspuitje gaat stuk. Het was erg moeilijk om aan opfok of eivoer te komen. Na uitleg bij een plaatselijke dierenarts spuitjes mee-gekregen. Pikt wel op de grond naar zaad en voer, doch lang niet voldoende. Achteraf heeft de verzorging de hele vakantie beheerst, maar het was wel leuk. Uiteindelijk werd zij, ja het was een duivin, nog 3 maal per dag bijgevoerd en schreeuwde het tijdens het voeren met de vleugels gespreid uit.*** Pas week 11, het was 23 augustus, weigerde zij eten en at zij volledig zelfstandig. Mijn conclusie is dat ze in de natuur geleerd worden zelfstandig te eten en daarna aan hun lot worden overgelaten. Het gaat er veel harder aan toe. En dat kunnen wij ons niet veroorloven. De gave dat op de juiste wijze en het juiste tijdstip te doen hebben wij niet. De duivin is super tam gebleven en bleef ons als ouders zien. Ze vond het heerlijk gekroeld te worden en vroeg daar gewoon om als je langs de kooi liep. Tot zover deze ervaring.

Tot slot

Tot slot kan ik stellen dat het zeer de moeite waard is deze duifjes in de volière te houden en er veel plezier aan te beleven. Het zijn rustige vogels en zeer verdraagzaam tegenover eigen jongen en andere soorten. Het is net als bij veel tropische duiven zeer moeilijk ze goed op de tentoonstelling te showen, zeker na twee of drie dagen in een koffer in een busje vervoerd te zijn, maar ook dat is weer een extra uitdaging. Het geeft veel voldoening je duifjes in goede conditie je land te zien vertegenwoordigen. Dan weet je waarvoor je alles doet en als ze dan ook nog in de prijzen vallen, loop je echt op wolven. En dat is een erg goed gevoel, kan ik u verzekeren!

Tekst: Antoon van der Graaf
Foto's: Antoon en Maarten van der Graaf.

Staatmees

Wetenschappelijke naam:

Aegithalos caudatus.

In het Duits: Schwanzmeise.

In het Engels: Long-tailed Tit.

In het Frans: Mésange à longue queue.

Uiterlijk

Lengte 13 tot 15 cm waarvan de staart 7 tot 9 cm voor zijn rekening neemt. Door hun andere uiterlijk, dat door Heinrich werd getypeerd als "witte, langstaartige doljes watten", onderscheiden ze zich van de mezensoorten *Parus*, waaraan ze wel verwant zijn, maar toch in een aparte familie zijn geplaatst (*Aegithalos*). Man en pop lijken sterk op elkaar, rug, vleugels en staart zijn zwart, de schouders roodachtig evenals flanken en buik, de borst wittig. De jongen hebben donkere wangen en geen roodbruin in hun veren. De staart is smal en zwart met witte zijden. Korte snavel en een zwart oog (peperkorrel) met een oranje oogrand. Men onderscheidt een aantal ondersoorten met lichte verschillende kenmerken. De witkop-staatmees (*caudatus*) is wel de opvallendste met zijn geheel witte kop. De vlucht is hobbelend en licht golvend. Als kenmerk van de staatmees zegt men dat hij in de vlucht op een licht bolletje met staart lijkt.

Geluid

Een herhaald *tserrrr*, waarmee de staatmezen elkaar contacteren bij het zwerven door bomen en struiken op voedseltocht. Ook een fijn *sie sie sie* hoort men.

Verbreiding

De staatmezen die in Nederland broeden zijn voornamelijk standvogel. Ze blijven in de winter ook veelal binnen hun broedgebied.

Hun aantal wordt in de Atlas van Nederlandse vogels (1987) geschat op 20.000 tot 40.000 paren met een tendens dat hun aantal zou toenemen. De groepen die in november te zien zijn bestaan meestal uit rondzwerfende groepjes bestaande uit families van twee broedsels, vaak in gezelschap van andere mezensoorten. De soort ontbreekt in Noord-Scandinavië, Finland en Rusland. In Noord- en Noordoost-Europa komt de witkoppige vorm van de staatmees voor. In 1973 en in 2006 lieten deze witkoppigen een invasieachtig optreden in ons land zien. De staatmees is een bewoner van het oude land en dan voornamelijk op de zandgrond. Zodoende zien wij ze zelden in delen van Friesland, Groningen, Flevoland, het rivierengebied en de poldergebieden. Als overgangsgedrag van de continentale ondersoorten komen in Nederland zowel streepkoppigen als witkoppigen voor en vele tussenvormen. Staatmezen zijn erg gevoelig voor strenge winters. Bij slecht weer en in winter nachten slapen ze in groepen van vijf tot tien tegen elkaar aangedrukt om warm te blijven.

Voedsel

Ze zijn als groep voortdurend in beweging en tonen een acrobatische behendigheid bij het voedsel zoeken. Ze eten kleine insecten, zaden en knoppen. Harde stukjes verorberen ze door het met een poot vast te houden en er dan aan te knabbelen.

Voortplanting

De staatmees nestelt graag in lage heggen en struiken. Vooral gaspel- en meidoorn zijn in trek. Hun nest komt ook wel eens hoger voor en dan vaak in de vork van een boom of in de zogenaamde heksenbezem die men in de berk aantreft. Hun nest met de afmeting 24 x 10cm is cilindervormig met een nauwe opening opzij en wordt door de vogels samen gebouwd. Het weegt in droge

toestand 40gr. Als nestmateriaal gebruikt de staatmees evenals de buidelmees spinrag, schors van berken en korstmossen. Door het gebruikte materiaal lijkt het nest meer op een oude knoest aan een tak dan op een vogelnest. Het bouwen van zo'n nest is geen kleinigheid en duurt ongeveer 18 dagen. De binnenkant is bekleed met pluus, haren en veertjes. Er zijn wel eens meer dan 2000 veertjes in één enkel staartmezenest geteld. De staatmees maakt dus geen gebruik van natuurlijke holten, zoals andere mezensoorten doen.

Begin april worden acht tot twaalf eieren gelegd. Is er nog een tweede legsel, dan bestaat dat meestal uit 6 tot 7 eieren. De eitjes zijn geelachtig wit met fijne rode vlekjes. Vaak is de tekening dof en vaag, zodat de eieren min of meer effen schijnen te zijn. Hier is bewondering op zijn plaats. Immers bij een eigen gemiddeld gewicht van 87 gram produceert het popje bij een legsel van 10 eieren 10 maal 0,94 gram (het gewicht van één ei) 9,4 gram aan eigewicht wat dus méér is dan haar eigen gewicht! De broedtijd, die voornamelijk door het popje wordt gedaan, bedraagt 12 tot 13 dagen waarna de jongen, die naakt worden geboren, nog 14 dagen in het nest worden gevoerd. Vaak kan men waarnemen dat ongepaard gebleven volwassen staatmezen en ook wel jongen van het eerste broedsel helpen bij het voeren.

Tekst en foto van Wiel Arets

Bron: *Europese Vogels* (Killian Mullarney, Lars Svensson, Dan Zetterström, Peter J. Grant). *Het Vogelboek* (Philip Burton en Peter Hayman). *Vogels bij huis, in tuin en park* (Makatsch). *Vogelkalender* (het Vogeljaar).

Abusievelijk is bij de kalenderbespreking de tekst van de barband 2 x geplaatst. We plaatsen de tekst van het fraterje hierbij.

Op bladzijde 365 stond de Latijnse naam verkeerd vermeld; dat moet zijn **WITBORSTWATERHOEN - Amuromis phoenicurus**
De redactie

kalender 2006 november

Carduelis flavirostris

frater

De frater is in dit geval een zangvogeltje en niet een kloosterling (dit terzijde om verwarring te voorkomen). Deze vogeltjes behoren tot de familie van de vinkachtigen. Ze zijn ongeveer 14cm groot en nauw verwant aan de kneu. Als we de karakteristieke eigenschappen van de frater op een rijtje zetten, hebben we daar echter nooit problemen mee.

Onmiskenbaar zijn het gele snaveltje, voorzien van een zwart puntje, en zijn fijne zwartbruine pootjes. Verder bezitten zij een warmbruine grondkleur, een zwartbruine bestreping op rug, vleugels, borst en flanken en een witte omzoming in de slagpennen. Deze zijn bij de pop over het algemeen iets fletser. Het mannetje bezit bovendien een karmijnrode stuit. Zijn roep, een kwetterend 'tjèjtèjtè' lijkt op die van de barmstij, maar is vermengd met een kenmerkend, nasaal, stijgend 'tsjwieet'. De zang van het fraterje is een mengsel van roepen en in vergelijking met de kneu minder ontwikkeld. Het voedsel bestaat

voornamelijk uit vele soorten onkruidzaden, maar ook insecten als groene bladluizen e.d.. Zij foerageren uitsluitend op de grond of in de toppen van lage struiken. De frater heeft zijn broedgebieden in Noorwegen, Finland, Ierland en Groot-Brittannië. In zijn broedgebied vindt hij zijn biotoop in gebieden met laag struikgewas. Het nest wordt gemaakt tussen heide en struiken, in konijnsholen en muurgaten. Het nestmateriaal bestaat uit fijne grashalmen, mos en dierenhaar. Voor de binnenbekleding worden donspluimpjes en spinrag gebruikt. De blauwgroene eitjes met bruine stippen worden alleen door het popje bebroed. Gewoonlijk bestaat het legsel uit 5 tot 6 eitjes die na 13 dagen uitkomen. Als de jongen er zijn, blijkt het mannetje een voorbeeldige vader. De jongen worden gevoed met kleine insecten en allerlei zaadsoorten. In de natuur is er over het algemeen slechts één broedsel. In zijn natuurlijke biotoop trekt de frater pas weg, wanneer het overvloedig begint te sneeuwen. Hierbij wordt de kustlijn gevolgd en komt het voor dat de vogel in de winterperiode ook in België en Nederland te gast is. Ze blijven evenwel in en rond de duinen overwinteren; slechts hoogst zelden worden ze in het binnenland waargenomen.

MEGASTUNT

Aanbieding geldig alleen op de beurs te Apeldoorn, zolang de voorraad strekt!

Bird-parasites

NU
2 voor € 20,-

* Ter voorkoming en behandeling van parasieten zoals bloedluizen, luizen, mijten, schurft en lichte worminfecties
€ 12,50 / flesje van 10 ml.

Forte-Vita

NU
2x 1000ml € 25,-

* "Het" organische zuur met kruiden
* bloedzuiverend, ondersteund balans in zuur/ base van de spieren
* bevordert spijsvertering en vorm
* € 15,- / 1000 ml € 12,- 500 ml

Conditie-mix

NU
2 voor € 30,-

* helpt algehele conditie te verbeteren
* versnelt herstel na ziekte
* multi-vitaminen het hele jaar door
* € 17,50 / pot van 250 gr.

Cocci-mix 1

NU
2 voor € 17,50

* Voor de behandeling van coccidiose (protozoa), bacteriële darminfecties en atoxoplasmose.
* € 10,- / pot van 100 gr.

Disinfect Air Total

50ml gas € 10,-
400ml spray € 15,-

* krachtig en pakkend ontsmettingsmiddel
* tegen vrijwel alle virussen, bacteriën, schimmels, gisten en sporevormers
* € 12,- / 50ml € 20,- / 400ml SP

Eye-Conditioner

NU
2 voor € 25,-

* Oogdruppels. Ter verzorging van de ogen (gepikte/ rode/ natte vuile ontstoken ogen)
* € 15,- / 30 ml

Rubenslaan 1 – 3411 VN LOPIK – Tel: 0348-553538 Fax: 0348-553716
info@travipharma.com www.travipharma.com

De Travipharma producten en beursacties zijn te verkrijgen via onze verdeler Slaats Diervoeders BV op VOGEL 2007 in Apeldoorn

zangkanarie timbrado met kuif

Foto: Pvd, Oostvliet, J. van der Nijp

Tijdens de COM-wereldtentoonstelling in 1895 te Zutphen maakten wij in Nederland voor het eerst kennis met de Spaanse timbrado. De organisatie en bezoekers werden enigszins verast met een zending van deze zangkanaries uit Spanje, Portugal en Venezuela. Vervolgens duurde het nog tot 1990 voordat de timbrado ook geplaatst werd op het vraagprogramma voor tentoonstellingen van de NBvV. Als derde zangkanarieras na de harzeren de waterslager heeft toen de timbrado

onder de Nederlandse kanariefokkers verscheidene liefhebbers gevonden. Opgemerkt moet worden dat de timbrado niet altijd voorzien is van een kuif, er zijn ook vele vogels zonder kuif. De vogels worden niet beoordeeld op de kuif, maar uitsluitend op de zang. Het was in het jaar 1962 dat de Timbrado door de COM internationaal erkend werd als een zangkanarieras. In de jaren vijftig bundelden verschillende vogelverenigingen in Spanje hun krachten om een internationaal erkende Spaanse zangkanarie te fokken. Want, al was de kanarie van oorsprong een Spaanse vogel en al fokten de Spanjaarden van generatie op generatie kanaries – tot in de jaren vijftig waren de Spaanse fokkers er niet in geslaagd om internationaal een uniek eigen kanarieras te presenteren. In de jaren vijftig en waarschijnlijk ook al lang daarvoor werden op het platteland en in de steden van Spanje door de kanariefokkers zangcompetities gehouden. Een lokaal achter de kroeg, waar veel publiek aanwezig was, leek de aangewezen plek om naar de kanaries te luisteren. De zangkooitjes kwamen op tafel, de wijn en de tapas werden aan de kant geschoven en de 'Canario del Pais' zong het hoogste lied. De zangkwaliteit van de vogel werd vervolgens uitgebreid besproken en becommentarieerd en sommige vogels wisselden van eigenaar. De kanariefokkers hadden zich georganiseerd in enkele grote verenigingen. Zij bouwden het nest waarin de timbrado español geboren is. Waarom kozen zij de naam timbrado español? Een 'timbre' is een klankkleur, (denk daarbij aan een bepaald 'timbre' in een stem) maar tegelijkertijd is

een timbre ook een rollende toer. Het 'timbre' was de dominante toer van de 'Canario del Pais' en het woord duidde tegelijkertijd een karakteristieke klankkleur aan. Wie zijn oor te luisteren legt op de Canarische eilanden, schijnt water en klok, klingel, metaal en kloek te kunnen herkennen in de authentieke zang van de wilde kanarie. Ligt dan misschien de kiem voor de discussie rond de Spaanse timbrado in de aard van het beestje? De Spanjaarden zijn het er in ieder geval over eens, dat de zang van de timbrado dicht bij de zang van de wilde kanarie komt dan de zang van enige andere kanarie en dat de door hen toegepaste zangverdeling heeft geleid tot de karakteristieke, temperamentvolle en afwisselende zang van de Spaanse timbrado. Voor de Nederlandse timbradoliefhebber is het belangrijk de in Spanje internationaal geldende theorie van dit ras te leren kennen, zodat men verschillende samenstellingen van de toeren van deze kostelijke zanger kan volgen. Op die manier kan men de zang van deze vogel beoordelen en bij de fok in acht nemen. Na de juiste beoordeling van de zang van deze vogels komt de tweede belangrijke stap van de fokkers om bij het fokken de kwaliteit van de zang te behouden of – indien mogelijk – te verbeteren. Daarom worden op basis van de Spaanse en COM-theorie de toeren van de timbrado behandeld. Het begint met de benaming der toeren en een analyse van de structuur van de afzonderlijke noten. Daarna volgt een indeling in hoofdtoeren, middentoeren en eenvoudige toeren, zoals wij het in Nederland ook kennen bij de harzertoeren. Het aantal toeren bij de harzertkanaries is lang niet veelvuldig als bij de timbrado. Tenslotte moet men weten wat het hoogste en ook het laagste puntenaantal voor de afzonderlijke toeren is om zich een oordeel over de kwaliteit der afzonderlijke toeren te kunnen vormen. Op die manier kan men een basis vormen betreffende de soorten toeren, de hoogte, de diepte, de weekheid en de hardheid, uitdrukkingsterkte en geluidssterkte. Dat is bij de korte en zich snel afwisselde toeren van de timbrado heus niet zo gemakkelijk. Vooral bij de roltoeren van de harzertkanarie is het beter dat zij lang worden aangehouden. Bij de timbrado mag dat echter niet. De toeren moeten zo kort mogelijk zijn. In het snel afwisselende lied van de timbrado is het zeer belangrijk dat de toeren kort zijn en snel wisselen. Als u de zang van de timbrado eens goed wilt beluisteren dan is het raadzaam VOGEL 2007 te bezoeken. Waarschijnlijk zullen deze exclusieve zangertjes daar wel aanwezig zijn. Daarom alvast veel 'luistergenot!

Door Ger Essenberg

Carduelis spinus, pastelbruin

sij's

Met de sij's wordt deze serie kalenderfoto's van het jaar 2006 afgesloten. Het verspreidingsgebied van de sij's is geheel Europa, uitgezonderd het hoge Noorden. In Nederland is het een schaarse broedvogel, maar wel een talrijke wintergast en doortrekker. Hij is de enige echte Europese sij's. Sommigen rekenen de citroensij's, die in Zuid-Europa voorkomt, eveneens tot de sij's. Dit is echter

onjuist. De citroensij's behoort – net als de Europese kanarie – tot het geslacht *Serinus*. Er zijn geen ondersoorten van de sij's bekend. Wel duiden kleine verschillen in kleur en tekening bij de man en de kleur bij de pop erop, dat de soort niet constant is. Vele sij'smannen missen bijvoorbeeld de zwarte kinvlek, wat een mogelijke aanpassing aan nieuwe levenscondities kan inhouden en dus een voorbode van een nieuwe rasvorming.

De veerstructuur

In de bevedering van de sij's is behalve het eumelanine en pheomelanine ook geel carotenoïde te vinden. Verder is bij de sij's sprake van blauwstructuur zoals wij dat kennen bij de bevedering van de kanaries. Bij het ontstaan van de diverse mutanten is een redelijk inzicht gekregen over de verdeling van de diverse pigmenten. De pastelbruine sij's is ontstaan uit de combinatie pastel en bruin. Het gele carotenoïde wordt niet aangetast. Deze factoren bepalen dat de pastelbruine er als een strogele sij's met vage, doch nog waarneembare tekening uitziet. Bij de pastelbruine man moet er goed op gelet worden dat de borstkleur niet viekkend of te flets is. Alle tekeningvormen, die bij de bruine mutant bruin zijn, dienen bij de pastelbruine in gereduceerde vorm aanwezig te zijn. Bij de pop moet de borstkleur gebroken wit zijn, zonder geel en/of bruin waas in de flanken. Ook hier dient de lichaamstekening in gereduceerde vorm aanwezig te zijn.

Kweken van prachtvinken (6)

In deze vervolgserie behandel ik steeds een onderwerp uit mijn boek "Kweken van Prachtvinken" dat begin 2004 is uitgegeven.

MINERALEN EN SUPPLEMENTEN

In deel 5 heb ik u het een en ander verteld over de voeding. Behalve de standaardvoeding als een goed zaadmengsel en eivoer hebben vogels ook mineralen nodig.

Mineralen

Onder mineralen verstaan wij kalk (calcium), chloor, fosfor, kalium, magnesium en natrium. Het vogellichaam bestaat voor 5% uit mineralen. Het merendeel hiervan komt als kalk voor in het beendergestel. Eischalen worden ook van kalk gemaakt. Verder is kalk nodig voor de spieren en het zenuwstelsel. Tekorten of gebrek aan sommige mineralen kunnen gezondheidsproblemen veroorzaken. De juiste verhoudingen van deze mineralen is ook belangrijk. Daarom is het niet aan te bevelen kalkproducten aan het eivoer toe te voegen; de balans kan daardoor worden verstoord. Als vogels 20% van hun dagelijkse voedselrantsoen aan eivoer opnemen wordt praktisch in de mineralenbehoefte voorzien. Kalk in de vorm van oestergrit of verhitte eischalen moet wel altijd extra beschikbaar zijn. De vogels vullen hun kalkbehoefte zelf aan naar gelang de omstandigheden. Gebruik geen vogelgrit waar gemalen baksteen (rood) of houtskool (zwart) in verwerkt is. Baksteen heeft in het geheel geen functie, het neemt alleen vocht op omdat het poreus is. Dit geldt ook voor houtskool. Er wordt nog wel eens gezegd dat houtskool zuiverend werkt. Het neemt weliswaar giftige stoffen op, maar ook vitamines. Bovendien wordt het maagzuur, dat van levensbelang is voor het spijsverteringsproces, geneutraliseerd. Een zieke vogel heeft absoluut geen baat bij verstrekking van houtskool. De juiste weg is dan naar de vogeldierenarts.

Sporenelementen

Sporenelementen zijn ook mineralen. Omdat ze in zeer kleine hoeveelheden in het vogellichaam aanwezig zijn, worden ze sporenelementen genoemd.

Hieronder vallen de elementen chroom, ijzer, jodium, kobalt, koper, mangaan, molybdeen, selenium en zink. Sommige mensen zullen een "zware metalen" complex krijgen als ze dit lezen, toch zijn deze elementen belangrijk voor het goed functioneren van het gestel. Sporenelementen komen niet in voldoende mate voor in de zaadmengsels die wij de vogels aanbieden. Mede daarom is het van belang dat uw vogels eivoer eten van de juiste samenstelling, desnoods met wat zachte drang. Geef bijv. 's morgens eivoer en verwijder de zaadbak. Als het eivoer op is, wordt het zaad teruggezet.

Maagkiesel

Vogels hebben maagkiesel nodig om de zaadjes in de spiermaag te vermalen. Deze kleine steentjes dienen nergens anders voor. Ze zullen na verloop van tijd slijten door het langs elkaar schuren. Vandaar dat vogels altijd kiesel ter beschikking moeten hebben om aan te vullen.

Supplementen

Dit is een delicaat thema omdat de commercie hier een woordje meespreekt. De Chinezen wisten 5000 jaar geleden al dat de natuur geneest. Denk dan aan kruiden, plantendelen, bijenproducten e.d.. Wat wij reguliere geneeskunde noemen, is nu nog volslagen onbekend bij veel volkeren. Het staat buiten kijf dat veel natuurproducten een helen-der werking hebben. In onze maatschappij moet alles eerst "wetenschappelijk" worden bewezen. Veel onderzoeken worden door de farmacie bekostigd en de uitkomsten zullen vanzelfsprekend ten gunste van de handel worden gebruikt. Op deze wijze worden vaak natuurlijke middelen in een duur jasje gestoken, van een dito naam voorzien en behangen met een leuk prijskaartje. Zoals hiervoor reeds vermeld moet het voldoende zijn als de vogels hun hoeveelheid eivoer per dag eten.

Vitaminepreparaten

Vitamines zijn organische stoffen die in kleine hoeveelheden nodig zijn voor de handhaving van een goede gezondheid. Het zijn geen stoffen om mee te experimenteren. Het zijn wezenlijke bestanddelen van veel voedingsstoffen en dienen ervoor allerlei processen in het lichaam goed te laten verlopen. Als de vogels voldoende eivoer eten, krijgen ze ook genoeg vitamines binnen. Het geven van extra vitamines is af te raden, tenzij de vogels een antibioticakuur hebben gehad. Daardoor kan een vitaminegebrek (K) ontstaan. Enkele dagen kuren met multivitamines wordt dan door de vogeldierenarts aanbevolen. Meer informatie vindt u in het boek "Kweken van Prachtvinken". Hierin is onder andere een overzicht opgenomen van alle vitamines en hun werking, functie, gebreksymptomen, e.d. Zie ook website www.avitoon.nl

© Tony Jochem

GEHU KOOIEN

FABRICAGE VAN:
VOGELKOOIEN, PLASTIK-ARTIKELN
ZIEKENKOOIEN, PUNTLASWERK EN
VERZINKEN EN VERCHROOMEN

STOP geen geknoei meer met eigen bouwsets. Wij leveren u betaalbare kooien, en voor elke vogel de juiste kooi.

De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm. met kunststof beklede plaat. De voorzijde is met aluminium afgewerkt en de kooien worden als bouwpakket geleverd.

Vraag documentatie aan bij:
GEHU-KOOIEN
Transportweg 9, 7442 CT Nijverdal
(Industrieterrein '1 Lochter)
Telefoon: 0548 - 61 61 87
Internet: www.gehu.nl

Vertegenwoordiger in België
Vogelcentrum Huysmans
Turnhoutsebaan 195A, 2480 Dessel
Telefoon: 014 - 37 81 40
GSM: 075 - 55 49 81

VOLIÈRE SYSTEEM 2000

NIEUW
NIEUW
NIEUW

- Sterk
- Eenvoudig en snel schoon te maken
- Makkelijk te plaatsen
- Bestand tegen alle bestrijdings- en schoonmaakmiddelen.

VOLIÈRE SYSTEEM 2000
I. Vereijken Slotstraat 4
5741 JS Beek en Donk
Tel. (0492) 46 36 64 / 0629180985
a.vereijken2@chello.nl
www.volieresysteem2000.nl

VOGELMARKT BOSKOOP

Een must voor iedere vogelliefhebber

Iedere 1e zaterdag vld maand september 2006 t/m april 2007.
ZAAL: Stichting Beursshal, ITC terrein, Italiëlaan 8, Hazerswoude-dorp.
Ruime parkeergelegenheid aanwezig.

Voor meer info: www.vogelmarkt.nl

Parkieten... Op bezoek bij...

Als 7-jarige jongen wilde ik graag een vogel in een kooitje. De kooitjes waren echter erg duur. Vervolgens is thuis een volière gebouwd, die uiteindelijk hetzelfde geld kostte als een kooitje. Ik kreeg 2 grasparkieten voor de volière. Dat was ergens in 1956 en de vogels kostten toen f 2,50 per stuk en ik kreeg ze.

Zo begon het vogelleven van **Ruud Rensen uit Groesbeek**, nu 56 jaar en lid van de Vogelvrienden Groesbeek. Ruud heeft geen bestuursfunctie, maar bezoekt wel trouw de ledenbijeenkomsten. Verder haalt hij veel van zijn informatie uit *Onze Vogels*.

Zijn volière van 20m² staat in de achtertuin en is opgebouwd uit hout en gaas. Tijdens de kweek en rusttijd zijn de vogels gehuisvest in een volière met broedkastjes. De zitstokken zijn gemaakt van natuurlijk materiaal zoals takken. Als bodembedekking gebruikt hij grof grind. Makkelijk schoon te houden en weinig bacterievorming. Het schoonhouden gebeurt 1x per week. Het vogelverblijf staat qua windrichting aan de voorzijde op het oosten en noorden.

Er komt veel daglicht in het vogelverblijf en er wordt geen gebruik gemaakt van kunstlicht of nachtlampjes, alleen een spaarlamp in het nachthok. De vogels doen het op de dagelijkse aanwezige lichturen. Dat blijft zo het hele jaar. Verse lucht halen ze op in het buitenverblijf. Als voeding geeft hij de vogels grasparkietenzaad (vermengd met een kleine hoeveelheid olijfolie). Als extra voor jonge parkieten tofu en opfokvoer. Groenvoer (andijvie het liefst) en mandarijnen. Hij mengt geen verschillende zaden door elkaar, koopt het eivoer kant en klaar en voegt hier niets meer aan toe. De vogels krijgen in de kweektijd en in de rusttijd 1 x per dag eivoer. Hij verstrekt geen gekiemde zaden. Wel geeft hij groenvoer, het liefst andijvie. De vogels verzorgt hij gedurende het hele jaar in de ochtend. In de kweektijd is het niet anders. Per dag is hij gemiddeld een half uur met de vogels bezig. Extra vitamines krijgen ze in de vorm van mandarijnen. Ze lusten die graag (dagelijks een hele mandarijn per 12 koppels). Dagelijks krijgen de vogels nog vers drinkwater uit een watersilo en weinig badwater. Om ongedierte in het vogelverblijf te weren (muizen, luizen, etc.) plaats ik speciale vogelvriendelijke vallen tegen muizen.

Met de kweek begint hij ongeveer begin april, enigszins afhankelijk van de buitentemperatuur. De voorbereidingen hiervoor zijn plaatsing van nestkasten (voormalige hommelkasten), die verspreid door de volière staan. Vijftien kasten voor 12 koppels en er wordt geen ander nestmateriaal verstrekt. De kweekkoppels worden niet gescheiden, ze zitten het hele jaar met meerdere soortgeno-

ten bij elkaar. Twee maanden voor de kweek worden ze geselecteerd. Er wordt met 12 koppels één ronde gekweekt. Hiervoor is gekozen vanuit het oogpunt van welzijn van de grasparkieten, gemiddeld worden per jaar 50 jongen gekweekt. Er wordt niet geselecteerd voor het broedseizoen en er wordt niet aan lijnenteelt gedaan. Wel wordt er speciaal gelet bij het samenstellen van de kweekkoppels op een natuurlijke selectie. En nog op samenstelling van kleur en bloedlijn. Om een stam samen te stellen moeten de vogels om hiervoor in aanmerking te komen voldoen aan de richtlijnen van kleur en bouw.

De jongen kunnen tijdens het uitgroeien naar buiten, in de volière. Er wordt geen rekening gehouden met kleur en zonlicht. Het is wel lastig uit groen mooi groen te behouden of te krijgen. Selectie is dan wel belangrijk. Eieren die te vroeg gelegd worden, worden verwijderd.

Als de jongen uitgevlogen zijn, worden de kasten verwijderd. De broedkasten worden dan gereinigd en ontsmet, hygiënisch werken ter voorkoming van luis. Na één ronde wordt er gestopt en de eerste selectie bij de jonge vogels vindt 3 maanden na het uitvliegen plaats. De uitgeselecteerde/overvloedige vogels worden verkocht. Zo nodig worden er nieuwe vogels aangekocht bij een erkende kweker. Er wordt dan gelet op gezondheid, kleur, formaat, bouw en op het feit of ze geringd zijn en graag op iets wat al met de kweeklijn te maken heeft. Dit jaar wordt er voor het eerst meegedaan aan de tentoonstelling bij de plaatselijke vereniging. Drie weken voor die tijd worden ze opgekooid. Het is nog onbekend of er meer shows bezocht zullen worden. Om de vogels in prima conditie te krijgen en ze zo te houden wordt geen speciale behandeling gegeven. De NBvV is als organisatie een goede organisatie. Prima belangenbehartiging. De plaatselijke lezingen zijn leuk en interessant. Het maandblad *ONZE VOGELS* is een goed informatief blad en mooi vormgegeven. Ter verbetering mag er wat meer aandacht aan grasparkieten besteed worden. De inhoud is momenteel erg toegespitst op kanaries. Dit is wel te begrijpen, maar de grasparkiet komt erg weinig aan bod.

Tekst: Gea Stoop/ foto's: Ruud Rensen

Kweekverslag van het Winterkoninkje (*Troglodytes troglodytes*)

Inleiding

Het winterkoninkje was voor het eerst als eigen-kweekvogel te bewonderen op Vogel 2006 in Apeldoorn en heeft daarmee een eerste kweekoorkonde behaald.

De wetenschappelijke naam van het winterkoninkje, zoals wij hem noemen, is bijna groter dan het vogeltje zelf. Met zijn 9cm is het een van de kleinste vogeltjes die ons land rijk is. Het is een rood/bruin vogeltje dat bijna over het hele lijf gemarmerd lijkt. Boven het zwarte oog is een lichte lange wenkbrouwstreep te vinden. Dan is er natuurlijk nog het zo karakteristieke kleine opstaande staartje. Pootkleur is bruin. Het is een echt territoriumvogeltje. Het mannetje maakt in de aanloop naar het broedseizoen verschillende nesten bestaande uit plantendelen, mos, e.d. Het gelokte vrouwtje kan een keuze maken uit een van deze nesten. Bevalt er een, dan zal zij zich laten paren en vervolgens worden de eitjes in april of mei gelegd. De kleur van de eitjes is vaal wit met zeer fijne bruinachtige spatjes op de stompe kant. De pop broedt alleen de eitjes uit, in een tijdbestek van ongeveer 14 dagen. In deze 14 dagen is het mogelijk dat het mannetje nog een popje verleidt, en ook met haar paart en in een later stadium onderhoudt door mee te helpen de jongen groot te brengen. De uitgekomen jongen zijn vrij licht gekleurd en worden donkerder naarmate de veren doorkomen. Op het moment van uitvliegen, en dat is ook weer na ongeveer 14 dagen, zijn de jongen donkerbruin, missen de tekening in de veren en het staartje is dan ook nog niet volgrooid. Het mannetje brengt een mooie zang ten gehore. Dit is ongelooflijk hard als je het formaat van het vogeltje ziet.

De kweek

Verschil tussen man en pop is te zien hoewel het allemaal maar minimaal is. De man is dieper bruin en de bestreping is helderder dan bij de pop. Man en pop hadden de hele winter buiten apart van elkaar gezeten, ze konden elkaar wel horen, maar niet zien. De vogeltjes waren vrijwel onzichtbaar in hun volledig beplante volièrtes. De man liet in de winter zijn lied horen hoewel minder hard en lang dan in het broedseizoen. Het voer dat ik aan de winterkoninkjes gaf, is het volgende: buffalowormpjes, eivoer, broodkruimels, universeelvoer, zaad e.d. In het broedseizoen werd dit menu uitgebreid met weideplankton en heel veel bladluis. Half februari is het nog steeds koud en nat, maar wetende dat de man meer nesten maakt en hiervoor toch zijn tijd nodig heeft, heb ik hem nestmateriaal gegeven en verschillende nestkastjes type half open en type kleine pimpelmeesnestblokken. In de beplanting die bestond uit coniferen, was natuurlijk ook

nog plek voor een eventueel vrijstaand nest. Begin maart constateerde ik het eerst gebouwde nest in een halfopen nestkastje waarvan de bovenkant gemakkelijk open kon. In totaal werden 3 nesten gemaakt waarover hij ongeveer een maand deed. Hij maakte deze nesten van kokosvezel en mos. Begin april begon zijn gezang aan te zwellen en ik besloot op 18 april de pop bij de man te plaatsen. Beide vogels verdwenen in het groen en op een enkele schermutseling na ging het goed en waren ze zodoende aan elkaar gekoppeld. Op 27 april constateer ik in het eerst gebouwde nest in het halfopen nestkastje het eerste vaalwitte eitje dat licht gespikkeld was. In totaal werden er 4 eitjes gelegd waarvan er 3 uitkwamen na ongeveer 14 dagen broeden. Na 4 dagen kon ik gemakkelijk het halfopen nestkastje openen en het koepelvormige nest dat van boven zeer dun was, heel gemakkelijk openen om de jongen eruit te halen. Ik heb het grootste jong met de voorgeschreven maat van 2,4mm geringd, de andere 2 jon-

nest winterkoning

winterkoning jongen ong 5 dagen oud

jeugdkleed europese winterkoning

gen heb ik geringd met een 2,3mm ring want dan hoefde ik maar een keer de vogels te storen en zodoende vergrootte ik de kans dat de jongen opgroeiden. Op een leeftijd van 16 dagen vlogen de jongen uit. Ik moest goed kijken waar de jongen zich schuilhielden want ik hoorde alleen nog maar bedelgeluiden en ik wist niet hoeveel er uiteindelijk waren uitgevlogen. Na lang zoeken kon ik de drie jongen vinden in de lage onderbegroeiing. De jongen werden nog zo'n 12 dagen na het uitvliegen doorgevoerd. De man begon vervelend te doen en hierdoor verloor ik het oudste jong. De 2 overige jongen heb ik direct uitgevangen en apart van elkaar binnen opgekooid. Het is bij één broedronde gebleven. Ondanks het wat magere resultaat van twee jongen van dit kweekkoppel was en ben ik toch weer zeer verheugd met deze geslaagde kweek. U weet nu zo ongeveer wel dat het mij elke keer weer om de nieuwe uitdaging gaat van een voor mij nieuw te kweken vogelsoort en niet om de hoeveelheden.

RESUMEREND

Een klein territoriaal vogeltje dat je eigenlijk door zijn snelheid en schuwheid maar zelden ziet in een grote voliëre. De zang is hard en mooi te noemen. Veel nestmateriaal moet worden verstrekt aan de man, zodat hij zijn energie kan steken in het bouwen van meerdere nesten. Nu de jongen bij mij volgroeid zijn, is mij gebleken dat ze ook zeer goed geringd kunnen worden met een 2,3 mm ring. Maar dit is niet wettelijk voorgeschreven. Bij het zelfstandig worden van de jongen moet er goed op de oude man gelet worden en worden ingegrepen als hij vervelend gaat doen tegen de jongen. Voor mij is de zoektocht inmiddels weer gestart naar een nieuwe voor mij te kweken soort.

Tekst: Arie Bakker te Dordrecht
Foto's: Jan de Nijs/Piet Onderdelinden

Een ZooEasy gebruiker aan het woord

Inteelt onder vogels kan leiden tot ernstige erfelijke gebreken. Logisch dat kwekers vaak uren in de multomappen zitten om te kijken of vogels geen familie van elkaar zijn. Het computerprogramma ZooEasy maakt die papieren rompslomp voortaan overbodig.

Naast het voorkomen van inteelt biedt ZooEasy nog veel meer. Het pakket is tenslotte niet alleen ontwikkeld voor het berekenen van inteeltcijfers. Maar welke zaken zijn dit dan? Dit kunnen we het best aan een gebruiker zelf vragen. Hieronder het verhaal van de heer: **Eric van Kooten uit Wilp-Achterhoek**

Eric: "meten is weten" dus sla uw gegevens op in ZooEasy.

Inteeltberekening

"Als kweker van hoofdzakelijk Afrikaanse papegaaien maken wij privé minimaal gebruik van de inteeltberekening. Echter daar wij tevens deelnemen aan het Poicephalus Stamboek Nederland (PSN) www.poicephalusstamboek.org en dit stamboek actief beheren gebruiken wij de inteeltberekening daar wel. Met een bestand van ca. 1700 poicephalus papegaaien is dit werelds grootste stamboek in zijn soort.

Wij gebruiken de inteeltberekening bij de verparingsadviezen die wij kunnen geven aan onze leden. Kweekt u echter tropen of kanaries waarbij u veelvuldig gebruikmaakt van vogels uit uw eigen bestand dan is het hanteren van de inteeltberekening een onmisbaar stuk gereedschap. De uitkomst van de berekening geeft aan of u juist wel of niet deze vogels moet paren. In het uiterste geval houden wij een inteeltwaarde van 0,2 aan. Dit betekend dat een koppel een verwantschapsgraad heeft van 0,4.

Kenmerken

Wij hebben destijds gekozen voor ZooEasy omdat

dit het enige software programma was waar de gebruiker zelf extra velden kon creëren. Deze velden kunnen dan eenvoudig worden gebruikt om speciale items in op te slaan. Zo hebben wij een kenmerk OPFOK gemaakt waarin belangrijke gegevens over de opfok van onze papegaaien kan worden vermeld, bijvoorbeeld handopfok, opfok door pleegouders of natuurbroed. Daarnaast hebben wij ook een kenmerk KEURING aangemaakt waarin specifieke zaken worden vastgelegd als een vogel door een dierenarts gekeurd is. De vastgelegde gegevens zijn zeer waardevol indien op termijn bijvoorbeeld problemen zijn met het grootbrengen van de jongen.

Logboek

Voor ons was deze ontwikkeling van groot belang. Wij gebruiken het logboek voor vele doeleinden die periodiek terugkomen. Bijvoorbeeld het registreren van de gewichten van onze papegaaien, minimaal 2x per jaar. Door nu deze gewichtsverlopen te bestuderen en te vergelijken kun je als kweker eerder ingrijpen als er iets misgaat en zodoende voorkomen dat je waardevolle vogels moet verliezen".

Meer informatie?

Via www.zooeasy.com kunt u meer informatie verkrijgen over ZooEasy. Op deze website kunt u het programma ook bestellen, waarbij u zelf de betaalwijze kunt kiezen. ZooEasy is natuurlijk ook gewoon per post te bestellen.

ZooEasy Oostermoer 9, 9656 PE Spijkerboor (Dr) Nederland
Telefoon +31 (0)598 49 21 05 E-mail info@zooeasy.com www.zooeasy.com

De prachtige Red Vented Blue Bonnetparkiet.

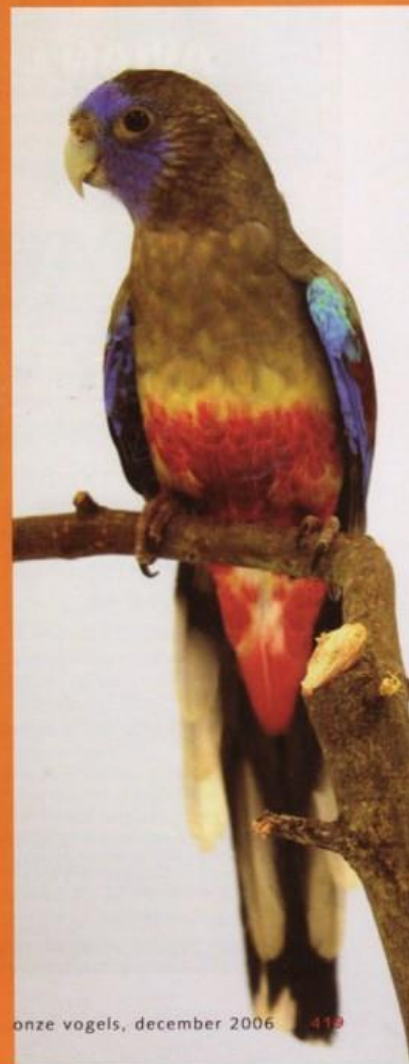

Dit is een zeer statige vogel om te zien met een mooie, fiere houding. Helaas zijn het vogels die je toch mondjesmaat tegenkomt bij kwekers en zeer zeker op t't's. Er worden nu steeds vogels te koop aangeboden die een geheel rode broek en staartkegel hebben. Men is bezig het geel dat om het rood zit, geheel eruit te kweken. Persoonlijk vind ik de vogels met een rode zandloperkekening met daaromheen die gele rand veel mooier en contrastrijker dan de vogels met dit tekeningsveld alleen maar rood. Vogels zonder die gele rand voldoen overigens ook niet aan de standardeisen. De natuurvorm is toch een schitterende vogel om te zien. Maar omdat de "liefhebbers" voor vogels met een geheel rode broek meer dan het dubbele voor deze vogels vragen dan voor de natuurvorm, zal dit wel de grote drijfveer achter dit verhaal zijn. Deze vogels krijgen namelijk ook rood op plaatsen waar het niet hoort te zitten. Het hele vleugeldek wordt namelijk vlekkelig rood i.p.v. een mooie strakke vleugelbalk en veelal zie je dat er rood op de stuit komt, terwijl daar van nature helemaal geen rood zit of behoort te zitten. Het is met de veelkleurenparkiet man anders

gesteld. Daar is de rode broektekening ook groter gekweekt, maar is verder geen kleur weggefallen zoals dit bij de red vented wel is gebeurd. Met dit soort experimenten moet je wel oppassen, want eendaags is er geen enkele zuivere wildvormvogel meer te vinden. Wij mensen zijn namelijk erg goed in het verprutsen ergens van. Je ziet bij veel meer vogel-soorten dat je de zuivere wildvorm nergens meer tegen komt. De commercie speelt helaas hierin een grote rol. Heel vaak zie je deze rode-broekvogels op internet aangeboden. De kwekers van deze vogels in Nederland kennen elkaar bijna allemaal en hebben bijna allemaal dezelfde prijs (prijzafspraken). De vogels die niet aan de standardeisen voldoen, zullen net als elke andere vogelsoort hiervoor bestraft worden door de keurmeesters. Hiervan hebben die rode-broekkwekers immers geen last, want die spelen toch geen t't's. Zodra de jongen immers zelfstandig zijn, worden ze al te koop aangeboden. U kunt geheel gratis de standardeisen downloaden op de site van de NBVV en zo kunt u gemakkelijk lezen hoe de echte t-kwaliteitvogels eruit moeten zien. Het zijn vogels die vaak hun eigenaars op de proef stellen bij de kweek. Zo kunnen de

mannen nog wel eens agressief zijn tegenover de pop, maar ook kan het wel eens lang duren voordat u succes met de kweek hebt. Deze vogels zijn het waard om gekoesterd te worden. Ze schreeuwen niet en hebben zoveel kleurenpracht dat ze het waard zijn veel meer gehouden te worden. Probeer het ook eens, het zijn zeer mooie Australische parkieten.

Louis Polane
Foto: Piet Onderdelinden.

De smalle weegbree

Plantago lanceolata
 Duits: Wegerich smalblättrig
 Engels: Ribwort plantain
 Frans: plantain laceole

De smalle weegbree is een waardevol kruid voor onze vogels. Het is een makkelijk te herkennen plant. Deze plant heeft lancetvormige bladeren van redelijke lengte, op een lange steel staat de korte brede aar, die bestaat uit een bruine kroon met witte bloemen en meeldraden.

De smalle weegbree bloeit ongeveer van april tot oktober. Wanneer de zaden rijp zijn, zijn ze donkerbruin glanzend en iets ovaal. De smalle weegbree heeft al heel lang een goede reputatie bij vogelkwekers als voedingssupplement, ze zou regulariserend zijn, met werking naar o.a. de luchtwegen. De zaden hebben ook een gunstige invloed op het verenkleed in de ruitijd. Zaadeters die in de ruitijd de smalle weegbree en ook de grote weegbree en andere kruiden voor-gezet krijgen als bijvoeding, zouden makkelijker door de ruitijd komen en tonen na de ruitijd een strakzittend veren pak. Voor liefhebbers van zaadetende vogels is het misschien nuttig eens na te denken over de waarde van de smalle weegbree, en zo mogelijk de zaden in halfrijpe of rijpe toestand aan te bieden aan hun vogels of hiervan een voorraad op te slaan als wintervoorraad. Zoals bij alle kruiden moet er altijd aan gedacht worden dat zeker niet de eerste keer de zaden in te grote hoeveelheden aan de vogels gegeven worden en niet "te" groen. De voedingskwaliteit van de smalle weegbree en de grote weegbree zal waarschijnlijk ongeveer gelijk zijn, maar voor vogelkwekers die een herfst/winter- voorraad willen aanleggen en dus de zaden willen drogen, zijn de zaden van de smalle weegbree iets gunstiger, omdat deze zaden groter zijn dan die van de grote weegbree.

Tekst en foto: Lucien Didden

Der Vogelfreund

Das Fachorgan
 des Deutschen Kanarienvogel-
 und Vogelzuchtvereins e. V.

Die Fachzeitschrift
 für Vogelzüchter, Vogelkennner,
 Vogelkünstler

Format: DIN A4
 ca. 40 Seiten in Farbe

Monat für Monat aktuelle Berichte mit vielen farbigen Abbildungen über Vogelzuchtvereine, Vogelzucht und Vogelschutz. Erfahrene und kompetente Fachautoren schreiben über Zuchtstrategien der Sittiche, Papageien, Wellensittiche, Exoten, über verschiedene Finken (Waldsittich) und Cevangas, Postler-, Farb- und Mischlingskanarienvogel über deren Haltung und Pflege. Verständlich und populär werden auch ornithologische Forschungen und Erkenntnisse. Themen aus Natur und Umwelt, Zuchtberichte und Fragen aus der Praxis behandelt.

Ideales Medium für den An- und Verkauf von Vögeln, für Vogelzuchtbedarf, Vereinsmitteilungen, Veranstaltungshinweise und Termine rund ums Jahr.

Für DGB-Mitglieder ist der Fachbogen zur Mitgliedschaft enthalten.

Jetzt Probeheft
 gratis anfordern!

Stromkathoden
 Alu Folie (11 Ausgaben)
 1000 Stück (12 Ausgaben)

€ 5,-
 € 40,-
 € 90,-

HANKE VERLAG GmbH
 Am Hofacker Str. 88
 74653 Nünchelwee
 Telefon: (0 71 40) 34 44 04
 Telefax: (0 71 40) 34 44 00
 info@hanke-verlag.de
 www.hanke-verlag.de

www.der-vogelfreund.de

Bücher
 Urkunden
 Plakate
 Vereinsbedarf

ALGEMENE NEDERLANDSE
 BOND VAN VOGELHOUDERS

GROTE VOGELSHOW "KAMPIOEN VAN NEDERLAND 2007"

van de

ALG. NED. BOND VAN VOGELHOUDERS
 in de HANZEHAL TE ZUTPHEN

Fanny Blankers - Koenweg 2.

8000 vogels met grote verkoopklasse

In 2 verkoopstands zullen Italiaanse pigmentkanaries te koop worden aangeboden.

De T.T. is geopend:

Donderdag	4 jan. 2007 van 14.00 - 20.00 uur
Vrijdag	5 jan. 2007 van 10.00 - 18.00 uur
Zaterdag	6 jan. 2007 van 10.00 - 18.00 uur
Zondag	7 jan. 2007 van 10.00 - 16.30 uur (verkoop tot 15 uur)

Entree: € 4,50

65+ en kinderen 7 t/m 12 jaar € 3,00
 Kinderen t/m 6 jaar gratis.

Over kanaries gesproken

Serieuze harzerkweek

Het is bekend dat er reeds veel geschreven is over de kanarieteelt en je zou denken dat het streven naar ons ideaal toch eens bereikt moet worden. Integendeel, door de aanhoudende afwijking van een bepaalde teeltwijze, geringe kennis van kweekparen en weinig kennis van de zang is er bij veel kwekers nog altijd weinig van terecht gekomen.

Het geven van goede voorlichting aan beginnende kwekers, zodat ze niet in dezelfde fouten vervallen, is van groot belang. Het is nog steeds zo dat men ervaren kwekers (liefhebbers) kan leren. Serieuze kwekers zullen stamteelt moeten beoefenen, wil men in de kweek van harzers wat bereiken.

Onder stamteelt verstaan we telen in een bloedverwantschap. Dus een voortgezette doorteelt van een stam vogels met zeer nauwgezette bijhouding van het kweekboek en verdere veredeling van de goede karaktereigenschappen van de

oorspronkelijke dieren.

Ook bij de aanschaf van nieuwe vogels moet u niet vergeten dat deze moeten passen bij uw eigen stam voor wat betreft zang en erfelijkheid van gelijk x gelijk. Stamteelt mag echter nooit door sterke inteelt gedreven worden, want dat zou spoedig ontaarden in verzwakking etc. Natuurlijk mag de zuiverheid van de zang niet vergeten worden.

Veel kwekers hebben in hun streven naar grote reinheid en onvoorzichtigheid aanhoudend hun vogels weggedaan, hetgeen de ondergang van de stam betekende. Vaak door onkunde of gemakzucht wordt grote schade aangebracht.

Daarom dienen de kwekers er rekening mee te houden dat ze niet in de fouten vervallen van voorgaande kwekers. Ons doel moet zijn steeds de toeren te verbeteren en in de stam vast te leggen. Voor de opbouw van een goede zangstam is het noodzakelijk dat men beschikt over zeer goed kweekmateriaal en de zang is de voornaamste eis. Jammer

genoeg wordt steeds door veel kwekers de waarde van de juiste poppen niet gewaardeerd.

Het mannetje kan naar eigen idee worden uitgezocht. Bij de popjes moet je echter geheel op de afstamming, de goede eigenschappen, betrouwbaarheid verlaten. De gezondheid van de jongen hangt in hoofdzaak van de stamwifjes af. Nimmer mag worden vergeten dat de jonge kweekpopjes dezelfde erfelijke zangaanleg hebben als de mannetjes. Van de zijde van de natuur laten zij voor het grootste deel de lichamelijke en geestelijke eigenschappen op de nakomelingen overgaan. Jammer genoeg wordt door de kwekers niet de nodige aandacht aan de popjes geschonken, hoewel deze voor de stamteelt wel de nodige zorg nodig hebben. Toch wordt dit wel eens vergeten. Daarom is het van groot belang voor de kweker Wil de kweker zijn stam op niveau houden of een nieuwe zangstam kweken, dan is het van groot belang dat hij de kweekpopjes bijzondere aandacht geeft, want zonder goed gezonde en in goede conditie verkerende kweekpopjes krijg je net zo min goede nateelt als een goede zangstam.

De kweekpoppen zijn immers de grondleggers waarop een goede zangstam berust, en men zal hieraan de meeste zorgvuldigheid moeten besteden. De tijd voor selecteren is na de rui, want de ruitijd stelt bijzonder zware eisen aan het kleine, zwakke vogellichaampje. Als je de oude poppen gebruikt voor de kweek, moet je er rekening mee houden, dat deze al enkele broedlegsels achter de rug hebben en dat het hele organisme door broed en rui sterk is aangetast en dat zij geruime tijd nodig hebben om lichamenlijk weer op krachten te komen. Selecteer dus niet te vroeg, want anders kan de keus wel eens verkeerd uitvallen.

Goede kwekers gebruiken dan ook het allerbeste voor de stamteelt. De beste tijd voor selectie is november/december, zowel voor mannen als poppen. Met popjes die je wilt gebruiken voor stammenkweek moet je zeer voorzichtig omgaan, een sterke selectie toepassen. Popjes moeten lichamenlijk goed geschapen zijn, kerngezond, krachtig gebouwd en de indruk maken van een flinke gestalte en mooi slank van houding zijn. Dit alles is nodig voor een goede, gezonde kweek. Wil men echt serieus kweken, dan moet je dit voor ogen houden. Alvorens de popjes de broedkooi ingaan, is het raadzaam nog even de conditie te controleren. Volle vlezige borst, in lengte iets gewelfde, iets ingevallen met een dun vetlaagje overdekt lichaam. Een goede kweek start met de popjes, die in optimale conditie verkeren.

Bron: zuidelijke speciaalclub harzers.

Wij zorgen
voor uw
gastvrijheid in
de Americahal

CATERING

LOCATIES

KOOKATELIER

TRAITEUR

LINTHORST

Rijksstraatweg 25 - 7391 MH Twello

telefoon (0571) 27 24 04 - www.linthorst.nl - info@linthorst.nl